

των ἐπὶ μακρὸν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μάθημα. Οἱ νεαροὶ μαθηταὶ ἐν τῷ σχολείῳ μου ἤθελον ἀναγινώσκει ὀλίγα καὶ ἤθελον γράφει ἔτι ὀλιγώτερα· ἀλλ' ἤθελον τοὺς ἐθίσει ἐν τῇ ἠθικῇ καὶ ἐν τῇ συνομιλίᾳ τῆς ἠθέλομεν ἰδεῖ ὀλιγωτέρους κυροὺς ἢ ἔχοντας τοὺς ὤμους ἀνατεταμένους, ὀλιγωτέρους μύωπας, ὀλιγωτέρους ὠχροὺς καὶ παραμειορρωμένους· ἀλλ' εὐθύμους καὶ ζωηροὺς μεταξὺ τῶν νέων. "Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ σχολικὸν στάδιον, τὸ ἔαρ τοῦτο τῆς ζωῆς καὶ τὸ παρερχόμενον ἐν μειορρωμένη αἰθούσῃ, ἐκπλήττομαι διὰ τὸ ἐξάμηνον τῆς κυβερνητικῆς ἐξετάσεως, καθ' ἣν 50, 60 ἢ καὶ 80 ο)ο μεταξὺ τῶν νέων ἡμῶν ἐκηρύχθησαν ἀνίκανοι διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

Εὐτυχῆς οὔτινος ἡ λέμβος δὲν συνετρίβη κατὰ τῶν ἀπειραριθμῶν βράχων οὓς ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ἀμάθεια ἀνεγείρουσιν ἐν τῷ ὠκεανῷ τῆς ζωῆς· ἀλλ' ὁ νέος ἀπαντᾷ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑδάτων τῶν ὑψουμένων ὑπὸ τῆς καταιγίδος τῆς ζωῆς, ἐτέρας δυσκολίας περιῶν θέλομεν διαλάβει· κατωτέρω· διότι ὅταν τις ἐν γνώσει τῶν κινδύνων οὓς διατρέχει εὐρίσκηται, μέγα ἔχει τὸ ὄφελος καὶ ἀπειρον τὸ κέρδος.

Συνήθως θεωροῦμεν ὡς αἰτίας τῶν ἀσθενειῶν ὅλως ἄλλας τῶν πραγματικῶν. Οἱ Κάρροι ἀποδίδουσιν αὐτὰς εἰς τρεῖς αἰτίας: εἰς τὴν μαγείαν ἣν ἐχθρός τις σὲ προσενεῖ· εἰς τὴν ὀργὴν ὄντων τῶν κατοικούντων τοὺς ποταμούς· εἰς τὴν δύναμιν τῶν κακῶν σπερμάτων.

Διὰ παρομοίας ἰδέας ἐκπληττόμεθα, διότι γνωρίζομεν ὅτι ἐν αὐταῖς οὐδέποτε ὑπάρχει ἀλήθεια· ἀλλ' ἐκεῖνος ὅστις θέλει μάθει τὰς αἰτίας τῶν πλείστων ἀσθενειῶν τῶν συνήθως καταμαστιζουσῶν τὴν ἀνθρωπότητα θέλει γελᾶσει ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διὰ τὴν ἰδέαν ἡμῶν. Ἐν τούτοις ὑπάρχει ἀριθμὸς τις αἰτίων ἐν οἷς οὐδέμια εἰσχωρεῖ ἀμφιβολία καὶ ταῦτα ὀφείλομεν ν' ἀναφέρωμεν διὰ τὴν προφυλακτικῶν.

Ἡ ῥυπαρότης εἶναι ἐν τῶν πρωτίστων αἰτίων παντὸς εἴδους ἀσθενείας. Μεγάλην ἐντύπωσιν ὑπέστην ἡμέραν τινα ἀναγινώσκων τὰς ἐπιτῆς χημείας ἐπιστολὰς τοῦ Liebig. Ὁ ἔνδοξος οὗτος χημικὸς λέγει περὶ τοῦ ὅτι ἡ κατανάλισκομένη ποσότης τοῦ σάκχωνος ἐν τινι τόπῳ εἶναι ἡμῖν ἀκριβὲς μέτρον τοῦ πολιτισμοῦ τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη, ἣτις φαίνεται κατὰ πρῶτον ὡς χαριεντισμὸς τις, εἶναι